

Holevoetplein 294-296, Scherpenzeel (gem. Scherpenzeel)

Adviesmemo Archeologie





Colofon

Titel: Holevoetplein 294-296, Scherpenzeel (gem. Scherpenzeel). Adviesmemo Archeologie

Auteur: P. Valentijn

In opdracht van: Koppel Holding B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 8 juli 2022

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

B. Jansen

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel. 033-299 81 81
E-mail info@archeologie.nl



1 Inleiding

ADC ArcheoProjecten heeft in opdracht van Koppel Holding B.V. voorliggende adviesmemo opgesteld met betrekking tot de noodzaak tot archeologisch onderzoek voor percelen aan het Holevoetplein 294-296 te Scherpenzeel (afb. 1). De opdrachtgever is voornemens om daar 12 rug-aan-rug woningen zonder kelder te ontwikkelen, waarvoor een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan is opgestart. Deze adviesmemo bestaat uit een toetsing van de impact van de geplande werken op mogelijk aanwezige archeologische waarden zoals die op basis van eerder archeologisch onderzoek worden verwacht.



Afb. 1. Situatie herbestemming (Bron: opdrachtgever)

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	Koppel Holding B.V. Dorpsstraat 198 3925KH Scherpenzeel E-mail: adriana@hagoortbv.nl
fase AMZ-cyclus:	n.v.t.
aanleiding:	Bouw woning
locatie:	Holevoetplein 294-296
plaats:	Scherpenzeel
gemeente:	Scherpenzeel
provincie:	Gelderland
kadastrale gegevens:	gemeente Scherpenzeel Sectie E, percelen 920 en 922
kaartblad:	32G
oppervlakte plangebied:	ca. 2420 m ²
coördinaten:	161405/454527 161436/454537 161417/454457 161386/454468



bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Scherpenzeel Postbus 100 3925 ZJ SCHERPENZEEL
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	n.v.t.
Archis-zaaknummer:	n.v.t.
ADC-projectcode:	000300
auteurs:	P. Valentijn
projectmedewerker:	P. Valentijn
autorisatie:	B. Jansen
periode van uitvoering:	Juli 2022
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

2 Actueel beleid

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden en is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. De bepalingen van een deel van de Monumentenwet zijn opgenomen in de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Op grond van de Erfgoedwet moeten archeologische (verwachtings)waarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan.

Het plangebied maakt momenteel deel uit van het bestemmingsplan Centrum, dat op 27 juni 2013 door de gemeente Scherpenzeel is vastgesteld (afb. 2). Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan een dubbelbestemming voor Waarde- Archeologische Verwachtingswaarde 2 (hoog) en 3 (middel) gekregen.¹ Volgens de bestemmingsregels gekoppeld aan verwachtingswaarde 2 geldt een vrijstelling voor bouwwerken als:

- wordt gebouwd in overeenstemming met de bouwregels voor de betreffende bestemming;
- bouwwerken en de fundering, waaronder begrepen paalfunderingen, niet dieper liggen dan 0,30 m beneden het maaiveld;
- het grondoppervlak per bouwwerk ten hoogste 250 m² bedraagt.
- het grondoppervlak van het bouwwerk groter is als 250 m² en ter vervanging dient van een reeds aanwezig bouwwerk, waarbij de horizontale en verticale afmetingen en diepte van de fundering van dat bouwwerk niet veranderen.

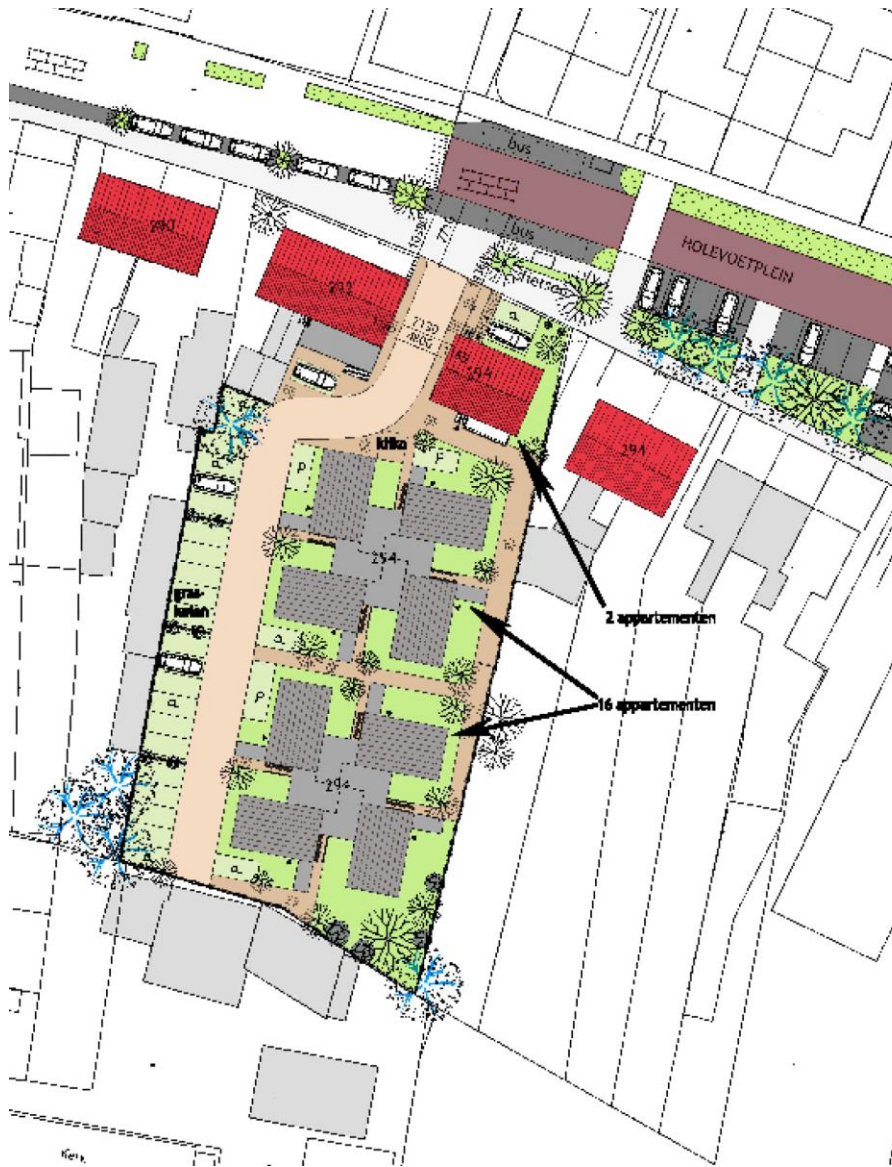
De archeologische vrijstellingsgrenzen worden overschreden. De initiatiefnemer dient in het kader van de bestemmingsplanwijziging een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

3 Eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek

In oktober 2010 werd binnen het plangebied al door ADC ArcheoProjecten een bureaustudie en verkennend booronderzoek (IVO-overig) uitgevoerd² (bijgevoegd als losse bijlage), in het kader van voorgenomen sloop van de toenmalige garagebedrijf (reeds gesloopt na brand) en de bouw van 18 appartementen, waarvoor een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan was gepland (afb. 2).

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl>, geraadpleegd op 1-7-2022

² Huizer 2011.



Afb. 2. Impressie van de geplande nieuwbouw uit 2010. (Bron: Huizer 2011, Afb. 5)

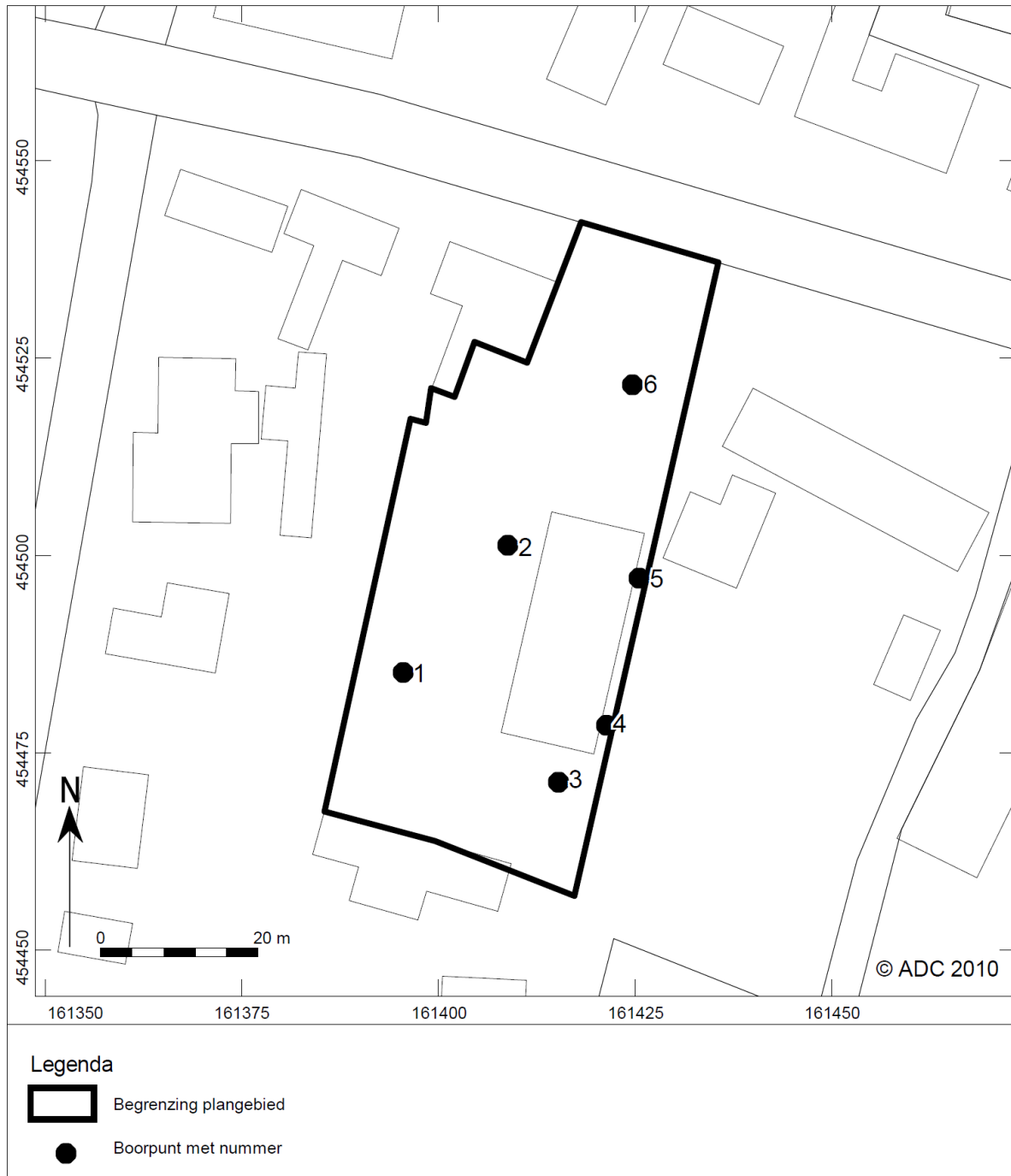
Op basis van het bureauonderzoek werden archeologische resten verwacht uit alle archeologische perioden. Deze zouden zich bevinden direct onder de A-horizont, mits deze intact is. De verwachte archeologische resten bestaan hoofdzakelijk uit aardewerk- of vuursteenstrooiingen. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe, het complextype en de omvang van de verwachte resten nader te specificeren.

In kader van het verkennend booronderzoek werden zes boringen verspreid over het plangebied uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor en een 3 cm guts tot in de C-horizont tot gemiddeld circa 180 cm en maximaal 200 cm onder het maaiveld (Afb. 3). Vijf van de zes boringen (1, 2, 3, 4 en 6) vertoonden een intact potentieel archeologisch niveau. Het bodemtype vertoonde kenmerken van een enkeleerd grond gevormd in dekzand.

Het was daarom niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied nog archeologische resten voorkomen. Om de op het bureauonderzoek gebaseerde gespecificeerde verwachting voldoende te kunnen aanvullen en toetsen, adviseerde ADC ArcheoProjecten om in het plangebied tijdens de sloop- en graafwerkzaamheden in een archeologische begeleiding te voorzien. De archeologische begeleiding dient hetzelfde doel als een inventariserend veldonderzoek door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P). Dit betekent dat indien bij de civiele werkzaamheden toch vondsten of archeologische sporen worden



aangetroffen, deze worden geregistreerd en, in zover de werkzaamheden dat toelaten, worden gedocumenteerd. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE). Het verdient verder de aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.



Afb. 3. Boorpuntenkaart van het verkennend booronderzoek uit 2010. (Bron: Huizer 2011, Afb. 6)



4 Evaluatie van eerder advies

Sinds het opstellen van het eerder advies is de bebouwing te Holevoetplein 294 na een brand volledig gesloopt. De sloop is echter beperkt tot de contouren van deze voormalige opstal en daarmee dus ook aanvullende versterking die sinds 2010 is ontstaan. De verharding en terreininrichting rond het voormalige gebouw is ongewijzigd.

Aanvullend verkennend booronderzoek zal daarom hoogstwaarschijnlijk eenzelfde beeld opleveren als in 2010. Vooral daar het enige diepverstoorde profiel (boring 5, zie afb. 3) destijds tegen de voormalige bebouwing werd aangetroffen en bijkomende versterking sindsdien hooguit direct rond die gesloopte bebouwing kan zijn ontstaan. De archeologische verwachting op basis van het eerder verkennend booronderzoek mag daarom behouden blijven.

Daarnaast zijn de geplande bouwwerken in de nieuwe ontwerpplannen beperkter in omvang dan ze in 2010 waren (vergelijk afb. 1 en 2). Een kleiner onderzoeksgebied betekent over het algemeen dat het kennispotentieel beperkter is, wat de eerder geadviseerde archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden – een onderzoeksmethode die een relatief beperkte belasting van kosten en logistiek vormt – nog steeds een geschikte methode maakt voor het toetsen van de archeologische verwachting.

ADC ArcheoProjecten behoudt daarom het advies om in het plangebied tijdens de sloop- en graafwerkzaamheden in een archeologische begeleiding te voorzien. De archeologische begeleiding dient hetzelfde doel als een inventariserend veldonderzoek door middel van het aanleggen van proefsleuven (AB/IVO-P). Dit betekent dat indien bij de civiele werkzaamheden toch vondsten of archeologische sporen worden aangetroffen, deze worden geregistreerd en, in zover de werkzaamheden dat toelaten, worden gedocumenteerd. De exacte invulling van de werkzaamheden dient voorafgaand aan het veldwerk te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van deze memo een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.



Literatuur

Huizer, J., 2011: *Holevoetplein 294-296 te Scherpenzeel. Een Bureauonderzoek en Inventariseren Veldonderzoek in de Vorm van een Verkennend Booronderzoek*. Amersfoort (ADC Rapport 2527)